

Rapport  
Opleidingsbeoordeling volgens Beperkt Kader

**Bachelor Communicatiewetenschap**

Radboud Universiteit

*Inhoud van het verslag*

1. Samenvatting van de beoordeling .....	2
2. Proces van beoordeling .....	4
3. Gegevens over de opleiding .....	6
4. Bevindingen, overwegingen en beoordeling per standaard.....	7
4.1 Standaard 1: Beoogde leerresultaten .....	7
4.2 Standaard 2: Onderwijsleeromgeving .....	10
4.3 Standaard 3: Toetsing .....	13
4.4 Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten .....	15
5. Overzicht van beoordelingen.....	16
6. Aanbevelingen.....	17

## 1. Samenvatting van de beoordeling

Het visitatiepanel heeft de opleiding Bachelor Communicatiewetenschap van de Radboud Universiteit beoordeeld aan de hand van het beperkte kader voor de opleidingsbeoordeling van 20 december 2016 van de NVAO. In deze samenvatting geeft het panel de voornaamste overwegingen weer die tot deze beoordeling hebben geleid.

De doelstellingen van de opleiding zijn valide en relevant. Het profiel van de opleiding is helder. Het panel waardeert dat de opleiding zich richt op de bestudering van media in relatie tot individuen en samenleving en op de positieve kanten van communicatie en media. Alhoewel het panel positief staat tegenover het betrekken van het vakgebied van de kunstmatige intelligentie, raadt het panel wel aan te overwegen welke plaats dit vakgebied binnen de opleiding zou moeten krijgen.

Het domeinspecifieke referentiekader Communicatiewetenschap dat de gezamenlijke opleidingen Communicatiewetenschap in Nederland hebben opgesteld, is in de ogen van het panel een overtuigende beschrijving van het domein en van het eindniveau voor de bacheloropleidingen en de masteropleidingen in dit domein. Het panel prijst het initiatief van de opleidingen in Nederland om tot dit kader te komen en het resultaat dat de opleidingen daarin hebben bereikt. Het panel stelt vast dat de opleiding met dit kader overeenstemt.

Het panel waardeert de bewuste keuze van de opleiding om het onderwijs in het Nederlands aan te bieden.

Het panel stelt vast dat de studenten met name worden opgeleid om hun studie op masterniveau in dit domein te vervolgen. Wel zijn er ook studenten die de arbeidsmarkt betreden.

De beoogde leerresultaten van de opleiding zijn volgens het panel een gepaste operationalisering van de doelstellingen en stemmen overeen met het niveau van de bachelor. Het panel pleit voor de verdere uitwerking en specificering daarvan waaronder de verwijzing naar communicatiewetenschappelijke methoden, de internationale dimensie en de beoogde attitudes bij de studenten.

De toelatingseisen en de toelatingsprocedure zijn adequaat voor deze opleiding.

Het curriculum van de opleiding is naar behoren en is afgestemd op de beoogde leerresultaten. Het onderzoek is adequaat in het curriculum ingebed. De leerlijnen geven structuur aan het curriculum. Het panel raadt aan de drie onderscheiden velden van de opleiding (beïnvloeding, informatie, cultuur) beter zichtbaar te maken. Ook beveelt het panel aan de samenhang van het curriculum te vergroten door de plaats en volgorde van de vakken onder de loep te nemen. Daarnaast bepleit het panel de studenten in staat te stellen pakketten van keuzevakken te kiezen die goed op de beoogde leerresultaten van de opleiding aansluiten en voorbereiden op een te kiezen masteropleiding of masterspecialisatie. Het panel is positief over het professionaliseringstraject om de aansluiting van de opleiding op het werkveld krachtiger te maken. Het panel bepleit het verslag na de Praktijkoriëntatie uit te breiden en de wetenschappelijke reflectie op de Praktijkoriëntatie te versterken.

Het panel beschouwt de docenten als zeer betrokken bij de opleiding. Zij hebben hart voor het onderwijs. De docenten zijn vakinhoudelijk en didactisch goed gekwalificeerd. Het overleg tussen de docenten is intensief. Omdat binnen de staf een relatief groot aantal docenten is dat geen onderzoek in

hun aanstelling hebben, bepleit het panel de mogelijkheden na te gaan hoe de onderzoeksbasis binnen het team van docenten blijvend te versterken.

Het panel is positief gestemd over het didactisch concept van de opleiding van autonoom en adaptief onderwijs. Ook het kleinschalig onderwijs en het intensieve contact tussen docenten en studenten wordt door het panel gewaardeerd. De student-docentratio en het aantal contacturen in de opleiding zijn naar behoren. De nieuwe werkvormen die nu worden ingevoerd, zullen volgens het panel tot een uitdagender curriculum leiden. Studenten worden formeel en informeel goed bijgestaan in hun leerproces. Het panel pleit ervoor na te gaan op welke punten de studiebelasting van de opleiding kan worden vergroot, omdat in de opleiding ruimte voor enige verzwaring van het curriculum aanwezig lijkt te zijn. De cijfers voor het studierendement van de opleiding zijn goed.

Het panel vindt het beleid van de opleiding inzake toetsing en examinering gepast. Het panel is ook te spreken over het toezicht op de toetsing en examinering door de examencommissie en toetscommissie. Het panel vindt dat de opleiding passende maatregelen heeft genomen om de kwaliteit van de toetsing en beoordeling te waarborgen.

Het panel is positief over de toetsvormen in de vakken, die overeenstemmen met de leerdoelen. Het panel waardeert de verschillende vormen van summatieve en formatieve toetsing. De opleiding heeft passende maatregelen genomen om het mogelijke effect van meeliften bij toetsen teniet te doen.

Het proces van begeleiding van de Bachelorthesis is naar behoren ingericht. Het panel is wel van mening dat de studenten in de thesis zouden moeten aangeven op welke punten zij mogelijk samenwerkingsverbanden hebben. De beoordeling van de scriptie komt betrouwbaar tot stand, doordat er twee examinatoren bij betrokken zijn die de beoordeling aan de hand van een beoordelingsformulier uitvoeren. Het panel heeft waardering voor de consciëntieuze wijze waarop de beoordelingsformulieren zijn ingevuld door de examinatoren. In overeenstemming met het voornemen van de opleiding beveelt het panel aan de verschillende beoordelingscriteria een weging mee te geven bij de bepaling van het eindcijfer.

Het panel acht de Bachelortheses van een goed niveau. Het panel kan zich vinden in de cijfers die de examinatoren aan de theses hebben gegeven. Geen van de theses is door het panel als onvoldoende beoordeeld.

Ook al heeft de opleiding een aantal initiatieven ontplooid, het panel bepleit toch om de aansluiting van de opleiding op het werkveld verder te versterken. Het panel is van oordeel dat de afgestudeerden van de opleiding de beoogde leerresultaten van de opleiding hebben bereikt. Het panel is van oordeel dat de opleiding de studenten goed voorbereidt op masteropleidingen in dit domein.

Het panel dat de beoordeling van de opleiding Bachelor Communicatiewetenschap van de Radboud Universiteit heeft uitgevoerd, komt tot het oordeel voldoende voor deze opleiding en adviseert de NVAO een positief besluit over de accreditatie van de opleiding te nemen.

Rotterdam, 8 mei 2019

Prof. dr. H. Vandebosch  
voorzitter

Drs. W. Vercouteren  
secretaris

## 2. Proces van beoordeling

Evaluatiebureau Certiked VBI ontving het verzoek van de Radboud Universiteit een beoordeling uit te voeren van de opleiding Bachelor Communicatiewetenschap met het oog op de accreditatie van de opleiding door de NVAO. De beoordeling is uitgevoerd op basis van het beperkte kader voor de opleidingsbeoordeling van 20 december 2016 (Staatscourant nr. 69458).

In het kader van de visitatiegroep WO Communicatiewetenschappen waarvan de opleiding deel uitmaakt, is over de gewenste samenstelling van het panel gesproken. De samenstelling van het visitatiepanel voor de beoordeling van deze opleiding is mede daarop gebaseerd.

Na overleg met de instelling heeft Certiked de beoogde leden van het visitatiepanel uitgenodigd in het panel zitting te nemen. De panelleden hebben daarop positief geantwoord. Het panel bestond uit de volgende personen:

- Prof. dr. H. Vandebosch, hoogleraar Departement Communicatiewetenschappen, Universiteit Antwerpen (voorzitter);
- Prof. dr. A.A. Maes, hoogleraar Communicatie en Cognitie, Tilburg University (panellid);
- Prof. dr. T. Smits, hoogleraar Faculteit Sociale Wetenschappen, KU Leuven (panellid);
- C.H.W. Buurman, voorzitter Logeion, Nederlandse Beroepsorganisatie voor Communicatieprofessionals (panellid);
- E. Bulten MSc, alumna Master Communication, Health and Life Sciences, Wageningen University (student-lid).

Als procescoördinator/secretaris namens Certiked trad op drs. W. Vercouteren.

Certiked heeft namens de opleiding de samenstelling van het panel ter goedkeuring voorgelegd aan de NVAO. De NVAO heeft haar goedkeuring verleend.

De procescoördinator van Certiked heeft ter voorbereiding op de visitatie een bezoek gebracht aan de opleiding. Bij die gelegenheid is tussen de vertegenwoordigers van de opleiding en de procescoördinator gesproken over de opbouw en de structuur van de zelfevaluatie en de onderwerpen die daarin aan de orde zouden moeten komen. Ook is over de agenda van het locatiebezoek van gedachten gewisseld. Tot slot is de planning van de werkzaamheden ter voorbereiding op het locatiebezoek doorgenomen.

Tijdens het proces van voorbereiding voorafgaande aan het locatiebezoek is geregeld contact geweest tussen de opleiding en de procescoördinator om zaken meer in detail op elkaar af te stemmen. De activiteiten zijn uitgevoerd zoals in de planning afgesproken is. De opleiding heeft de agenda voor het locatiebezoek goedgekeurd. Een conceptversie van de zelfevaluatie is doorgenomen op de punten van volledigheid en inzichtelijkheid.

De opleiding heeft een lijst met eindwerken van de afgestudeerden van de afgelopen twee studiejaar toegezonden. Daaruit heeft de procescoördinator vijftien eindwerken geselecteerd. De selectie was gebaseerd op de verdeling van cijfers die met de verdeling van de cijfers in de oorspronkelijk aangeboden lijst overeenkomt.

De voorzitter van het visitatiepanel en de procescoördinator hebben voorafgaande aan het locatiebezoek met elkaar gesproken. Daarbij is het profiel van de voorzitter van visitatiepanels doorgenomen. De voorzitter is over het profiel ingelicht en heeft zich dat profiel eigen gemaakt. Ook hebben de voorzitter en de procescoördinator over de aanpak van de visitatie gesproken. Zij zijn daarbij tot afspraken over de taakverdeling gekomen.

De voorzitter en de leden van het panel hebben tijdig voorafgaande aan het locatiebezoek de zelfevaluatie met de daarbij behorende bijlagen van de opleiding ontvangen. In de zelfevaluatie was een hoofdstuk van de studenten opgenomen. De expertleden binnen het panel hebben ook een aantal van de geselecteerde eindwerken toegezonden gekregen.

De procescoördinator heeft de panelleden benaderd om hen in te lichten over het proces van visitatie en hen uit te nodigen hun voorlopige bevindingen en de vragen die zij aan de vertegenwoordigers van de opleiding zouden willen stellen, te verzamelen en toe te sturen. De leden van het panel hebben dat gedaan. Voorafgaande aan het locatiebezoek heeft het panel een intern overleg gevoerd. Daarbij hebben de panelleden hun voorlopige bevindingen uitgewisseld, hun bevindingen over de eindwerken onderling gedeeld, de opgestelde vragen doorgenomen en aan de hand van de agenda het locatiebezoek voorbereid.

Het locatiebezoek aan de opleiding vond plaats op 15 november 2018. Het bezoek is verlopen conform de vooraf vastgestelde agenda. Het panel heeft op de dag van het locatiebezoek met alle geledingen van de opleiding kunnen spreken, zijnde de vertegenwoordigers van het Faculteitsbestuur, het management van de opleiding, leden van de examencommissie en de toetscommissie, docenten en examinatoren van eindwerken, studenten en alumni. Geheel losstaand van de beoordeling hebben vertegenwoordigers van de opleiding en het visitatiepanel een ontwikkelgesprek gevoerd, gericht op de mogelijke verdere ontwikkeling van de opleiding.

In het besloten overleg aan het einde van het locatiebezoek heeft het panel de bevindingen gewogen en de overwegingen opgesteld op basis van het informatiedossier, de bestudeerde eindwerken en de gevoerde gesprekken. Vervolgens is het oordeel voor de verschillende standaarden en voor de opleiding als geheel opgesteld. Aan het einde van het locatiebezoek is dit oordeel op hoofdlijnen aan het management van de opleiding en aan betrokkenen bij de opleiding kenbaar gemaakt.

Na het locatiebezoek heeft de secretaris een conceptrapport van bevindingen, overwegingen en conclusies opgesteld. De leden van het panel hebben daarop hun commentaar gegeven. Nadat de secretaris deze opmerkingen had verwerkt, heeft hij het conceptrapport voor feitelijke onjuistheden aan de opleiding voorgelegd. Na verwerking hiervan is het definitieve rapport aan de vertegenwoordiger van het College van Bestuur van de instelling verzonden.

### 3. Gegevens over de opleiding

*Administratieve gegevens van de opleiding*

Naam opleiding in Croho: B Communicatiewetenschap  
Oriëntatie en niveau opleiding: Bachelor Wetenschappelijk Onderwijs  
Aantal studiepunten: 180 EC  
Afstudeerrichtingen: Geen  
Locatie: Nijmegen  
Variant: Voltijd  
Taal: Nederlands  
Registratienummer in Croho: 21PM-56615

*Administratieve gegevens van de instelling*

Naam instelling: Radboud Universiteit  
Status instelling: Bekostigde instelling  
Instellingstoets kwaliteitszorg: Voldaan

## 4. Bevindingen, overwegingen en beoordeling per standaard

### 4.1 Standaard 1: Beoogde leerresultaten

Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

#### *Bevindingen*

De opleiding Bachelor Communicatiewetenschap is een opleiding van de Faculteit der Sociale Wetenschappen van de Radboud Universiteit. De decaan van de Faculteit is verantwoordelijk voor de organisatie en de kwaliteit van alle opleidingen daarbinnen. De opleiding is onderdeel van het Onderwijsinstituut Maatschappijwetenschappen binnen de Faculteit. De aansturing van de opleidingen Bachelor Communicatiewetenschap en Master Communicatiewetenschap is in handen van het managementteam, dat bestaat uit de kernleerstoelhouder, de programmaleider onderzoek, de voorzitter van de masteropleiding en de voorzitter van de bacheloropleiding. De opleidingscommissie van deze opleiding, die bestaat uit docenten en studenten, adviseert de directeur van het Onderwijsinstituut en het managementteam over de kwaliteit van de opleiding. De examencommissie voor de opleiding ziet toe op de kwaliteit van de toetsing en examinering van de opleiding. De toetscommissie gaat namens de examencommissie de kwaliteit van toetsen en theses na.

De opleiding beoogt de studenten theoretische, veldspecifieke en methodologische kennis en vaardigheden in het domein van de communicatiewetenschap te doen verwerven waarmee zij als academisch opgeleide communicatieprofessionals werkzaam kunnen zijn in het veld van communicatie en media. De opleiding richt zich met name op de bestudering van media in relatie tot individuen en samenlevingen. De opleiding besteedt vooral aandacht aan de positieve kanten van communicatie en media. De komende jaren wil de opleiding kunstmatige intelligentie bij de opleiding betrekken als een prominent deel van het onderwijs, in lijn met het onderzoek dat daarin gedaan wordt.

De afgelopen jaren heeft de opleiding *Operation Refresh* uitgevoerd, die tot doel had tot een inhoudelijke en onderwijskundige vernieuwing van de opleiding te komen. De opleiding heeft een Comeniusbeurs verworven waardoor zij nieuwe werkvormen en toetsvormen kan ontwikkelen.

De doelstellingen van de opleiding stemmen overeen met het Domeinspecifiek Referentiekader Communicatiewetenschap. De gezamenlijke opleidingen Communicatiewetenschap in Nederland hebben dat referentiekader opgesteld. In het referentiekader zijn de plaats en de betekenis van de Communicatiewetenschap internationaal en in Nederland beschreven. Daarnaast zijn de gezamenlijke uitgangspunten van de opleidingen in Nederland aangeduid. Ook is het te bereiken eindniveau van de opleidingen voor zowel de bachelor als de master verwoord.

De opleiding verschilt van een aantal andere opleidingen in Nederland, doordat het onderwijs in het Nederlands wordt aangeboden. Dat is een bewuste keuze. De opleiding wenst Nederlandstalig onderwijs in dit vakgebied te verzorgen.

De opleiding sluit aan bij de internationale, wetenschappelijke praktijk in het domein van de communicatiewetenschap. De inhoud van de opleiding weerspiegelt deze wetenschappelijke praktijk. Docenten binnen de opleiding zijn onderzoeker op dit vakgebied.

De studenten worden primair opgeleid om opleidingen op masterniveau in dit domein te volgen maar toch ook voor de arbeidsmarkt. De opleiding beoogt de studenten vertrouwd te maken met de beroepspraktijk, onder meer door een praktijkstage in het curriculum op te nemen. De opleiding heeft daarnaast een commissie Professionalisering ingesteld om de opleiding op de eisen van het werkveld af te stemmen.

De opleiding heeft de doelstellingen geoperationaliseerd in de beoogde leerresultaten. Samengevat omvatten de beoogde leerresultaten van de opleiding dat afgestudeerden in staat zijn de begrippen en theorieën rond de productie, inhoud, verwerking en effecten van media en communicatie uit te leggen, te plaatsen binnen het domein en te relateren aan inzichten uit gedragswetenschappelijke en maatschappijwetenschappelijke disciplines; actuele wetenschappelijke en maatschappelijke vraagstukken binnen dit domein te beschrijven, te verklaren en kritisch te bespreken aan de hand van literatuur; methoden en technieken in het gedragswetenschappelijk en maatschappijwetenschappelijk onderzoek te benoemen, uit te leggen en toe te passen in een eenvoudig wetenschappelijk onderzoek; en onder begeleiding de verworven theoretische, veldspecifieke en methodische kennis en vaardigheden te integreren in onderzoek naar wetenschappelijke en praktijkvraagstukken, hierop kritisch te reflecteren en hierover schriftelijk en mondeling te rapporteren.

Om het niveau van de bachelor van de beoogde leerresultaten aan te tonen heeft de opleiding een overzicht gemaakt van de relaties tussen de beoogde leerresultaten en de Dublin descriptoren voor het niveau van de bachelor.

#### *Overwegingen*

Het panel onderschrijft de doelstellingen van de opleiding en ziet deze als valide en relevant. Het panel acht het profiel van de opleiding helder. Het panel waardeert dat de opleiding zich richt op de bestudering van media in relatie tot individuen en samenleving en op de positieve kanten van communicatie en media. Alhoewel het panel positief staat tegenover het in de toekomst betrekken van het vakgebied van de kunstmatige intelligentie bij de opleiding, raadt het panel wel aan dan goed te overwegen welke plaats dit vakgebied binnen de opleiding zou moeten krijgen.

Het domeinspecifieke referentiekader Communicatiewetenschap dat de gezamenlijke opleidingen Communicatiewetenschap in Nederland hebben opgesteld, is in de ogen van het panel een overtuigende beschrijving van het domein en van het eindniveau voor de bacheloropleidingen en de masteropleiding in dit domein. Het panel prijst het initiatief van de opleidingen in Nederland om tot dit kader te komen en het resultaat dat de opleidingen daarin hebben bereikt. Het panel stelt vast dat de opleiding met dit kader overeenstemt.

Het panel waardeert de bewuste keuze van de opleiding om het onderwijs in het Nederlands aan te bieden.



Het panel stelt vast dat de studenten met name worden opgeleid om hun studie op masterniveau in dit domein te vervolgen. Wel zijn er ook studenten die de arbeidsmarkt betreden.

De beoogde leerresultaten van de opleiding zijn volgens het panel een gepaste operationalisering van de doelstellingen. Ook stemmen de beoogde leerresultaten overeen met het niveau van de bachelor. Het panel pleit wel voor een verdere uitwerking en specificering daarvan waaronder de verwijzing naar communicatiewetenschappelijke methoden, de internationale dimensie en de beoogde attitudes bij de studenten.

*Beoordeling van de standaard*

Op grond van de bovenstaande overwegingen beoordeelt het panel standaard 1, Beoogde leerresultaten als voldoende.

## 4.2 Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

Standaard 2. Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

### *Bevindingen*

Het aantal instromende studenten in de opleiding schommelde de laatste jaren rond 60 studenten per jaar. De toelatingseis tot de opleiding is een vwo-diploma. Ook studenten met een hbo-propedeuse diploma worden toegelaten, mits zij over een wiskundecertificaat vwo beschikken. De opleiding organiseert verschillende vormen van voorlichting voor aspirant-studenten. Studenten die zich aanmelden, worden uitgenodigd voor een matchingsdag. Deze omvat het volgen van een hoorcollege en een werkgroep en de kennismaking met docenten en de studieadviseur.

De totale studielast van de opleiding is 180 EC en de nominale studieduur van de opleiding is drie jaar. De opleiding heeft een overzicht voorgelegd waaruit af te leiden is dat in het curriculum alle beoogde leerresultaten aan bod komen. Het eerste jaar van de opleiding is oriënterend. Het doel daarvan is de studenten vakinhoudelijke en methodologische kennis en inzichten bij te brengen en hen deze te laten toepassen in wetenschappelijk onderzoek. Het tweede jaar is gericht op beginnende verdieping van de kennis en inzichten die de studenten moeten verwerven. In het tweede jaar is er meer aandacht voor de drie velden die in de opleiding centraal staan, zijnde beïnvloeding, informatie en cultuur. In het derde jaar kunnen de studenten zelf de invulling van de Minor bepalen, doen ze de Praktijkoriëntatie ofwel de stage en schrijven zij de Bachelorthesis. Het curriculum is gestructureerd volgens vier leerlijnen, zijnde de leerlijnen theorie, veld, methoden en integratie. De vakken in de leerlijn *theorie* brengen de studenten theoretische kennis en inzichten bij in het domein van de opleiding en in enkele vakken ook van aangrenzende domeinen als sociologie en psychologie. De vakken van de leerlijn *veld* beogen een verdieping aan te brengen in de drie velden in de opleiding, beïnvloeding, informatie en cultuur. De vakken in de leerlijn *methoden* brengen de studenten in aanraking met methoden en technieken van onderzoek en leren hen onderzoek te doen. De vakken in de leerlijn *integratie* beogen de kennis en vaardigheden uit de drie genoemde leerlijnen samen te brengen. In de eerste twee jaren van het curriculum worden met het oog daarop leerprojecten gegeven. In het derde jaar heeft de Bachelorthesis deze functie. Het curriculum van de opleiding is sterk onderzoekgericht. Dat komt terug in alle leerlijnen en met name in de leerlijn integratie. Gegevens die verzameld worden in leerprojecten of in de thesis worden soms voor wetenschappelijke publicaties gebruikt. De opleiding besteedt aandacht aan de beroepspraktijk. De studenten lopen binnen het onderdeel Praktijkoriëntatie stage voor 9 EC. Ze kunnen de stage verlengen tot 15 EC door 6 EC van de Minor daarvoor te benutten. De opleiding neemt zich voor vanaf het volgende academisch jaar de professionele ontwikkeling van de studenten door middel van het professionaliseringstraject in het curriculum te versterken. Dit traject zal gericht zijn op de persoonlijke ontwikkeling van de studenten. Om de internationale ervaring van de studenten te stimuleren, moedigt de opleiding studenten aan de Minorvakken in het buitenland te volgen. Ongeveer de helft van alle studenten doet dat ook.

Er zijn in totaal 35 docenten verbonden aan de Bachelor en de Master Communicatiewetenschap van de Radboud Universiteit samen. Van deze 35 docenten zijn 9 promovendi. Van de 26 docenten doet een behoorlijk aantal ook onderzoek op dit vakgebied. Zij zijn daartoe in dienst bij het Behavioural Science Institute van de Faculteit der Sociale Wetenschappen. Er zijn 11 docenten bij de opleiding betrokken die hoofdzakelijk onderwijs geven en die geen of een kleine aanstelling voor onderzoek hebben. Van de vaste staf is ongeveer 80 % gepromoveerd. Daarnaast beschikt ongeveer 80 % van hen

over een Basiskwalificatie Onderwijs (BKO) en 36 % over een Uitgebreide Kwalificatie Onderwijs (UKO). De docenten overleggen zeer geregeld over het curriculum en over de afstemming tussen de vakken. De docenten spreken ook vaak met elkaar in het kader van *Operation Refresh*. De studenten zijn zeer tevreden over het onderwijs dat de docenten verzorgen en over de toegankelijkheid van de docenten.

Het didactische concept van de opleiding is autonoom en adaptief onderwijs. Autonoom onderwijs betekent dat de studenten instaan voor hun eigen leerproces. Adaptief onderwijs houdt in dat de studenten worden opgeleid met als doel effectief om te gaan met de snelle veranderingen in het domein van de opleiding. Aanvankelijk worden de studenten ondersteund in hun autonomie. Later bouwt de opleiding deze ondersteuning af. In het kader van *Operation Refresh* is dit didactisch concept al ingevoerd voor de Master Communicatiewetenschap van de Radboud Universiteit. Nu wordt het ook voor deze opleiding ingevoerd. De opleiding kenmerkt zich door kleinschalig onderwijs en intensief contact tussen studenten en docenten. De student-docentratio van de opleidingen Bachelor en Master Communicatiewetenschap van de Radboud Universiteit samen bedraagt 25/1. Het aantal contacturen in de opleiding is 15 uur tot 16 uur per week. In het laatste semester van het derde jaar is dat minder. In die periode is sprake van individuele begeleiding tijdens de Praktijkoriëntatie en in de Minor. De werkvormen omvatten hoorcolleges, werkgroepen en practica. In het kader van *Operation Refresh* zal de diversiteit aan werkvormen toenemen. Nu reeds worden ook digitale spreekuren en colloquia als werkvorm ingezet. De begeleiding van de studenten is in handen van de studieadviseur. De studieadviseur is gedurende de gehele looptijd van de opleiding bij vragen en problemen beschikbaar voor de studenten. De studievoortgang van de studenten wordt bewaakt door de studieadviseur. De studenten worden regelmatig ingelicht over zaken die de opleiding betreffen en de keuzes die zij daarbinnen kunnen maken. Daarnaast kunnen de studenten in het eerste jaar een beroep doen op docent-mentoren en student-buddy's om de overgang naar het universitaire onderwijs te vergemakkelijken. De studielast is op zich naar behoren maar het curriculum zou wel wat uitdagender mogen zijn. Het studierendement van de opleiding ligt de laatste paar jaren op gemiddeld 30 tot 40 % na drie jaar en op gemiddeld 85 % na vier jaar (cijfers herinschrijvers tweede jaar).

#### *Overwegingen*

Het panel acht de toelatingseisen en de toelatingsprocedure adequaat voor deze opleiding.

Het panel beschouwt het curriculum van de opleiding als naar behoren. Het curriculum is afgestemd op de beoogde leerresultaten. Het onderzoek is adequaat in het curriculum ingebed. De leerlijnen geven structuur aan het curriculum. Het panel raadt aan de drie onderscheiden velden van de opleiding (beïnvloeding, informatie, cultuur) beter zichtbaar te maken in het curriculum. Ook beveelt het panel aan de samenhang van het curriculum te vergroten door de plaats en de volgorde van de vakken onder de loep te nemen. Daarnaast bepleit het panel de studenten in staat te stellen pakketten van keuzevakken te kiezen die goed op de beoogde leerresultaten van de opleiding aansluiten en voorbereiden op een te kiezen masteropleiding of masterspecialisatie. Het panel staat positief tegenover het professionaliseringstraject om de aansluiting van de opleiding op het werkveld verder te versterken. Het panel pleit ervoor om het verslag na de Praktijkoriëntatie uit te breiden en de wetenschappelijke reflectie op de Praktijkoriëntatie krachtiger te maken.

Het panel beschouwt de docenten als zeer betrokken bij de opleiding. Zij hebben hart voor het onderwijs. De docenten zijn vakinhoudelijk en didactisch goed gekwalificeerd. Het overleg tussen de docenten is intensief. Omdat binnen de staf een relatief groot aantal docenten is die geen onderzoek in hun aanstelling hebben, bepleit het panel de mogelijkheden na te gaan om de onderzoeksbasis binnen het team van docenten blijvend te versterken.

Het panel is positief gestemd over het didactisch concept van de opleiding van autonoom en adaptief onderwijs. Ook het kleinschalig onderwijs en het intensief contact tussen docenten en studenten wordt door het panel gewaardeerd. De student-docentratio en het aantal contacturen in de opleiding zijn naar behoren. De nieuwe werkvormen die nu worden ingevoerd, zullen volgens het panel tot een uitdagender curriculum leiden. Studenten worden formeel en informeel goed bijgestaan in hun leerproces. Het panel pleit ervoor na te gaan op welke punten de studiebelasting van de opleiding kan worden vergroot, omdat in de opleiding ruimte voor enige verzwaring van het curriculum aanwezig lijkt te zijn. De cijfers voor het studierendement van de opleiding zijn goed.

#### *Beoordeling van de standaard*

Op grond van bovenstaande overwegingen beoordeelt het panel standaard 2, Onderwijsleeromgeving als voldoende.

### 4.3 Standaard 3: Toetsing

Standaard 3. De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

#### *Bevindingen*

Het beleid, de regels en richtlijnen voor toetsing en examinering van de opleiding zijn neergelegd in het Toetsbeleid en de daarvan afgeleide Regels en Richtlijnen Examencommissie. Het toezicht op toetsing en examinering is in de handen van de examencommissie. Deze wordt daarin terzijde gestaan door de toetscommissie.

De meeste vakken worden afgesloten met ten minste twee toetsen die samen het eindcijfer bepalen. De vormen van toetsing zijn onder andere schriftelijke tentamens met open vragen of meerkeuzevragen, werkstukken, onderzoeksverslagen, essays, portfolio's, presentaties en opdrachten van uiteenlopende aard. De opdrachten zijn onder andere posters, flyers en reviews van wetenschappelijk artikelen. Meerkeuzetoetsen worden alleen ingezet in combinatie met andere toetsvormen. Ten minste 60 % van het eindcijfer van een vak bestaat uit individuele toetsen. Naast summatieve toetsen omvatten de vakken ook formatieve toetsen. Deze zijn bedoeld om het leerproces van de studenten te bevorderen.

De studenten sluiten de opleiding af met de Bachelorthesis. Docenten laten een aantal onderwerpen voor de thesis in een college de revue passeren. De studenten geven hun voorkeur aan en worden volgens hun voorkeur ingedeeld. Ieder van de studenten schrijft individueel de thesis. Onder de begeleiding van een docent komen de studenten wekelijks bij elkaar om de voortgang te bespreken en verder richting te geven aan het thesisonderzoek. De studenten becommentariëren ook elkaars werk. Studenten hebben wel elk een eigen probleemstelling. Twee examinatoren beoordelen de theses aan de hand van een beoordelingsformulier. De examinatoren voegen de beoordelingen samen, inclusief de feedback aan de student. Het cijfer voor de thesis is het gemiddelde van de beide beoordelingen. Alle onderdelen moeten als voldoende beoordeeld zijn om tot een voldoende voor de thesis te komen. De beoordelingscriteria zijn niet gewogen. In de nabije toekomst zal deze weging wel toegepast worden. Wanneer het verschil in beoordeling door de examinatoren meer dan 1,0 punt is, dan overleggen zij met elkaar. Mochten zij niet tot overeenstemming komen, dan stelt de examencommissie een derde examinerator aan, die een bindende beoordeling geeft. Een goede hantering van taal en stijl is een voorwaarde voor het slagen voor de thesis. Mochten studenten een tweede deadline nodig hebben, dan krijgen ze wel aanvullende begeleiding maar het cijfer kan dan niet hoger dan 6,5 zijn.

De opleiding en de examencommissie hebben een reeks van maatregelen getroffen om de validiteit, betrouwbaarheid en transparantie van de toetsing en examinering te waarborgen. Op het niveau van de opleiding als geheel geldt de programmatoetsmatrix, die een overzicht biedt van de relaties tussen de beoogde leerresultaten, de leerdoelen van de vakken en de toetsvormen van de vakken. De Examencommissie stelt de examinatoren aan. De criteria om als examinatoren te kunnen optreden, zijn vakinhoudelijke expertise en beschikken over BKO. De examinatoren stellen toetsmatrijzen op, die de relatie tussen de leerdoelen van het vak en de toets inzichtelijk maken. Toetsen worden door examinatoren aan collega-examinatoren voorgelegd in een peer-review procedure. Alle toetsen zijn voorzien van antwoordmodellen of beoordelingscriteria. De studenten krijgen vooraf te zien waarop ze beoordeeld worden. Ook hebben ze de beschikking over voorbeeldtentamens. De toetscommissie heeft enkele jaren geleden alle toetsen bestudeerd. In de jaren daarna zijn steeds steekproeven genomen. Nieuwe vakken en als niet voldoende beoordeelde vakken worden altijd in de steekproef betrokken. De toetscommissie kijkt ieder jaar ook een steekproef van theses met verschillende cijfers na. Werkstukken en theses worden via plagiaatsoftware gecontroleerd. Er is een fraudebeleid van de

Radboud Universiteit waar de examencommissie zich aan houdt. Elk vermoeden van fraude of plagiaat wordt door de examinatoren aan de examencommissie gemeld. Overtredingen van fraude en plagiaat komen overigens niet vaak voor.

#### *Overwegingen*

Het panel vindt het beleid van de opleiding inzake toetsing en examinering gepast. Het panel is ook te spreken over het toezicht op de toetsing en examinering door de examencommissie en namens haar de toetscommissie.

Het panel is positief over de toetsvormen in de vakken, die overeenstemmen met de leerdoelen van de vakken. Het panel heeft waardering voor de verschillende vormen van toetsing en voor de formatieve toetsing in de vakken. De opleiding heeft passende maatregelen genomen om het mogelijke effect van meeliften bij toetsen teniet te doen.

Het panel is te spreken over het proces van begeleiding en beoordeling van de Bachelorthesis. Naar de mening van het panel is het proces van begeleiding van de thesis naar behoren ingericht. Het panel is wel van mening dat de studenten in de thesis zouden moeten aangeven op welke punten zij mogelijkere wijze hebben samengewerkt. De beoordeling van de scriptie komt op betrouwbare wijze tot stand, doordat twee examinatoren daarbij betrokken zijn die de beoordeling aan de hand van een beoordelingsformulier uitvoeren. Het panel heeft waardering voor de consciëntieuze wijze waarop de beoordelingsformulieren zijn ingevuld door de examinatoren. In overeenstemming met het voornemen van de opleiding beveelt het panel aan de verschillende beoordelingscriteria een weging mee te geven bij de bepaling van het eindcijfer.

Het panel vindt dat de opleiding passende maatregelen heeft genomen om de kwaliteit van de toetsing en beoordeling te waarborgen. Deze maatregelen dragen bij aan de validiteit van de toetsen, de betrouwbaarheid van de beoordelingen en de transparantie van de toetsing en examinering voor de studenten.

#### *Beoordeling van de standaard*

Op grond van bovenstaande overwegingen beoordeelt het panel standaard 3, Toetsing als voldoende.

#### 4.4 Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten

Standaard 4. De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

##### *Bevindingen*

De studenten sluiten de opleiding af met de Bachelorthesis. In deze thesis worden alle theoretische, methodologische en veldspecifieke kennis en vaardigheden getoetst. De studenten dienen aan te tonen in staat te zijn tot het individueel uitvoeren van empirisch onderzoek. Het gemiddelde cijfer van de theses de afgelopen jaren was in 2016/2017 afgerond 6,9 en in 2017/2018 afgerond 7,5. Het panel heeft de Bachelortheses van vijftien afgestudeerden van de opleiding bestudeerd.

De opleiding brengt de studenten in aanraking met de beroepspraktijk, onder meer in de vorm van de Praktijkoriëntatie als deel van het curriculum. De opleiding heeft een commissie Professionalisering geïnstalleerd, die bestaat uit vertegenwoordigers van het werkveld. Deze commissie adviseert de opleiding over de aansluiting op het werkveld. In de opleiding geven gastdocenten vanuit het werkveld college.

De opleiding bereidt de afgestudeerden voor op een vervolgstudie op masterniveau maar ook voor een juniorpositie in het domein van de opleiding. Tussen 50 % en 70 % van de afgestudeerden vervolgt de studie aan de Masteropleiding Communicatiewetenschap van deze universiteit. Andere afgestudeerden gaan naar andere opleidingen op dit gebied bij de eigen universiteit of bij een andere universiteit. Het aantal afgestudeerden dat direct na deze opleiding de arbeidsmarkt betreedt is beperkt.

##### *Overwegingen*

Het panel acht de Bachelortheses van een goed niveau. Het panel kan zich vinden in de cijfers die de examinatoren aan de theses hebben gegeven. Geen van de theses is door het panel als onvoldoende beoordeeld.

Ook al heeft de opleiding een aantal initiatieven ontplooid, het panel bepleit toch de aansluiting van de opleiding op het werkveld verder te versterken.

Het panel is van oordeel dat de afgestudeerden van de opleiding de beoogde leerresultaten van de opleiding hebben bereikt. Ook vindt het panel dat de opleiding de studenten goed voorbereidt voor vervolgstudies op masterniveau binnen dit domein.

##### *Beoordeling van de standaard*

Op grond van bovenstaande overwegingen beoordeelt het panel standaard 4, Gerealiseerde leerresultaten als voldoende.

## 5. Overzicht van beoordelingen

Standaard	Beoordeling
Standaard 1. Beoogde leerresultaten	Voldoende
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	Voldoende
Standaard 3: Toetsing	Voldoende
Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten	Voldoende
Opleiding als geheel	Voldoende



## 6. Aanbevelingen

In dit rapport zijn enkele aanbevelingen aan de opleiding opgenomen. Deze aanbevelingen worden hieronder samenvattend opgesomd.

- Bij de inhoudelijke vernieuwing in de toekomst goed overwegen welke plaats het vakgebied van de kunstmatige intelligentie binnen de opleiding dan zou moeten krijgen.
- De verdere specificering van de beoogde leerresultaten waaronder de verwijzing naar communicatiewetenschappelijke methoden, de internationale dimensie en de beoogde attitudes bij de studenten.
- De drie onderscheiden velden van de opleiding (beïnvloeding, informatie, cultuur) beter zichtbaar maken in het curriculum.
- De samenhang van het curriculum versterken door de volgorde en de plaats van de vakken te verbeteren.
- De studenten in staat stellen pakketten van keuzevakken te kiezen die goed op de beoogde leerresultaten van de opleiding aansluiten en voorbereiden op een te kiezen masteropleiding of masterspecialisatie.
- Het verslag na de Praktijkoriëntatie uit te breiden en de wetenschappelijke reflectie op de Praktijkoriëntatie versterken.
- De mogelijkheden nagaan om de onderzoeksbasis binnen het team van docenten blijvend te versterken.
- Nagaan op welke punten de studiebelasting van de opleiding kan worden vergroot, omdat in de opleiding ruimte voor enige verzwaring van het curriculum lijkt te zijn.
- In de thesis de studenten laten aangeven op welke punten zij mogelijkwijs hebben samengewerkt met andere studenten.
- De verschillende beoordelingscriteria een weging meegeven bij de bepaling van het eindcijfer van de thesis, dit in overeenstemming met het voornemen van de opleiding.
- De aansluiting van de opleiding op het werkveld verder versterken.